

Koordinoituminen lähialojen vastaavien töiden kanssa

Anu Castrén

Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta
Statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet

Koordinoituminen lähialojen vastaavien töiden kanssa

- Anu Castrén ja Matti Sahlberg
- Anun diplomityön aihe:
Valtionhallinnon keskinäisen koordinoitumisen tarpeet ja mahdollisuudet liittyen alueidenkäytön ennakointiin /
PERUS-SKENE –hankkeessa pilotoidun toimintamallin koordinoituminen lähialojen ennakointitöiden kanssa
- Aineistona mm. haastattelut (joista kohta lisää) sekä tämä työpaja

YM: Alue- ja yhdyskuntarakenteen kehityskuva

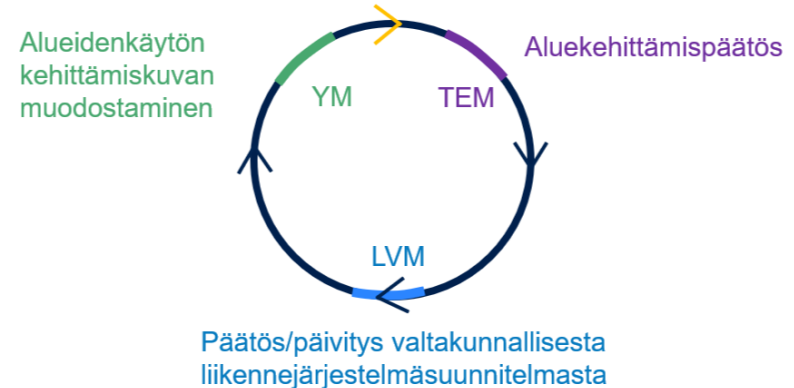
Lähde: Ympäristöministeriö. 2021. Ehdotus alueidenkäytön kehityskuvatyön käynnistämiseksi.

Koordinoituminen lähialojen ennakointitöihin

- LVM: Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma (VLJS)
 - Traficom: Liikennejärjestelmäanalyysi:
sis. Liikenneverkon strateginen tilannekuva, saavutettavuuden tilannekuva, liikennepalveluiden tilannekuva, Liikenne 12 -seurantamittaristo
- TEM: Aluekehittämispäätös
 - Aluekehityksen tilannekuva
 - Alueelliset kehitysnäkymät
 - Aluekehityksen tilanneseuranta: tutkialueita.fi

Ennakointitöiden syklinen koordinoituminen
suhteessa nelivuotiseen vaalikauteen

Vaalikausien / hallituksen taitekohta

Haastattelut

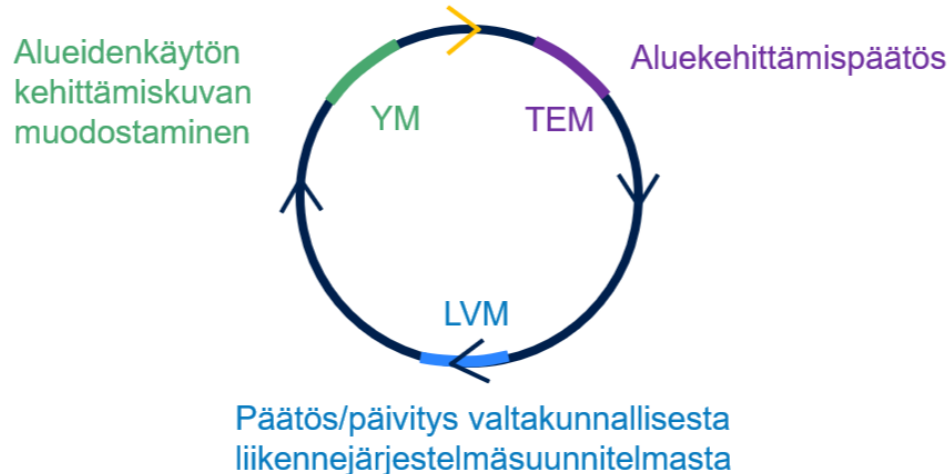
- Haastateltavia ollut tähän mennessä kuusi
 - Viisi valtionhallinnon alalta (YM, LVM, TEM, VM), tavoitteena saada haastattelu myös VNK:n edustajalta
 - Yksi kansallisen ennakkoinnin asiantuntija (Sitra)
- Haastatteluissa käsiteltyjä teemoja
 - Tarpeita koordinoitumiselle
 - Sykliä koordinoituminen
 - Mikä tahko koordinoi?
 - Tilannehuone käytännössä
 - Tiedepaneeli

Haastattelut: ennakointitöiden keskinäinen koordinaatio

- Tavoitteina sektorirajat ylittävä yhteistyö sekä päällekkäisen työn välttäminen
- Suunniteltu syklinen koordinoituminen eri ministeriöiden ja mm. hallitusohjelman kannalta vaikuttaisi osuvalta
- VNK:n ennakointityön ja kansallisen ennakointiverkoston kytkös?
- Kehittämiskuvan käytännön vaikuttavuus suhteessa lähialojen ennakointitöihin?

Ennakointitöiden syklinen koordinoituminen suhteessa nelivuotiseen vaalikauteen

Vaalikausien / hallituksen taitekohta

Haastattelut: tilannehuone ja tiedepaneeli

- **Tilannehuone:**

- Aineiston rajaus tärkeää
- Millainen olisi digitaalinen alusta, joka “säilyy hengissä” pitkään ja mahdollistaa suunnitellut vuorovaikutuksen muodot?

- **Tiedepaneeli:**

- Roolina mm. vahvistaisi tieteeseen pohjautuvuutta, toimisi keskustelunherättäjänä, kytkentä muutosilmiöiden tunnistamiseen
- Tiedepaneelin käytännön organisoituminen ja kytkentä kehityskuvatyöhön? Minkä alojen asiantuntijuutta? Alueellinen osaaminen?

Työpajakysymykset

1. Alla on esitetty kaksi ministeriöiden keskinäisen koordinoitumisen toimintamallia alueidenkäytön kehityskuvatyössä (tilanne- ja tulevaisuuskuvan osalta).

Mitä hyviä ja huonoja puolia näet eri malleissa? Miten itse järjestäisit eri toiminnot?

Sektorikohtaisen omaehtoisuuden malli

Tilannekuva	Tulevaisuuskuva	Koordinoiva taho
• SYKE:n ylläpitämä seuranta-aineisto, josta mm. Traficom ja TEM:in tilannekuva-aineisto erillisiä • Alueidenkäytön kehityskuvan erillinen muutosilmiöiden seuranta	• Alueidenkäytön kehityskuvan kokonaan omat skenaariot ja niiden kestävyysarviointi	• YM vetovastuussa kaikissa työvaiheissa

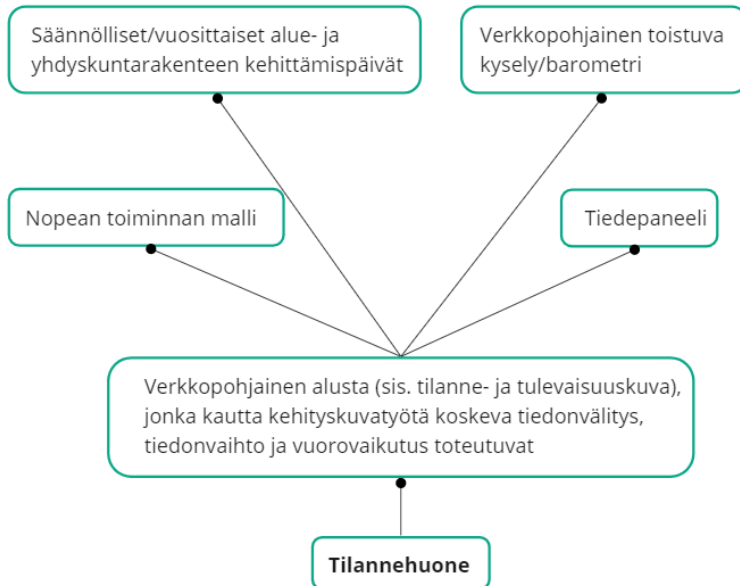
Yhteisen koordinoitumisen malli

Tilannekuva	Tulevaisuuskuva	Koordinoiva taho
• SYKE:n ylläpitämä seuranta-aineisto, johon integroidaan mm. Traficom ja TEM:in tilannekuva-aineistot • VN(K):n yhteinen muutosilmiöseuranta	• valtioneuvoston yhteinen skenaariotyö, jonka pohjalta rakennetaan mm. alueidenkäytön kehityskuvan skenaariot	• VNK vastaa muutosilmiöseurannasta ja pohjaskenaarioista • YM vastaa muista osista yhteistyössä muiden ministeriöiden kanssa

Työpajakysymykset

2. Tilannehuoneen horisontaalinen koordinoituminen (alla on kuvattu suunnitellut vuorovaikutuksen toimintamuodot)

- a) Mitä käytännön mahdollisuuksia eri ministeriöiden/virastojen tilanne- ja tulevaisuuskuvatöiden päällekkäisyyksien yhteen tuomiseksi tilannehuone voi tarjota?
- b) Tuleeko mieleesi muita toimintamuotoja, jotka olisi hyvä ottaa käyttöön?

Työpajakysymykset

Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta
Statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet

3. Mikä on alue- ja yhdyskuntarakenteen kehityskuvatyön viimeisessä vaiheessa muodostettavan kehittämiskuvan käytännön vaikuttavuus lähialojen suunnittelu- ja päätöksentekotyöhön?

- Miten kehittämiskuva parhaiten tukisi lähialojen työtä (esim. VLJS, aluekehittämispäätös)?

Tilannekuva

Alue- ja yhdyskuntarakenteen tilanne ja kehitys keskeisten muuttujien mukaan seurattuina

Tulevaisuuskuva

Arvio muutostekijöistä, perusura ja muita kehityskulkuja, arvio kestävän kehityksen kannalta

Kehittämiskuva

Tavoitteet, linjaukset ja varautumiset
Mitä toimia tarvitaan?
Ohjauskeinojen arviointia

Ennakointitöiden syklinen koordinoituminen
suhteessa nelivuotiseen vaalikauteen

Vaalikausien / hallituksen taitekohta

